

kpt. Ing. Milan Říha, DiS.

1. viceprezident ČUNJ

Námořní zákon Co nového přinesl?

Dnem 1. ledna 2009 vešel v účinnost zákon č. 310/2008 Sb., který novelizoval některá ustanovení zákona č. 61/2000 Sb., o námořní plavbě. Protože se jedná o poměrně zásadní změny, připravili jsme pro vás alespoň přehled toho nejdůležitějšího.

Otázkou, o níž se na různých jachtařských fórech asi nejvíce diskutuje, bylo to, jaký průkaz vlastně platí a k čemu nás opravňuje. V novele námořního zákona tak přibylo ustanovení § 50 a, které říká: „Vydávat listiny, které mohou být s ohledem na jejich vzhled a obsah zaměněny s průkazem způsobilosti, je zakázáno.“ Navíc stát pro případ porušení tohoto ustanovení stanovil maximální možnou pokutu až do výše dvou milionů korun, čímž si zajistil monopol ve vydávání průkazů opravňujících k plavbě. Jenže i to má háček. Česká republika totiž není schopna garantovat mezinárodní uznávání vlastních průkazů ve všech státech, a tak ponechává českého jachtaře opět v nejistotě, zdali mu pobřežní autorita toho kterého státu průkaz „uzná“ či nikoli. Většina českých jachtařů totiž nevede námořní jachtu pod českou státní vlajkou, která by byla registrována v Námořním rejstříku ČR.

Průkaz způsobilosti se také nově stává veřejnou listinou, což znamená, že pokud by si někdo vyrobil padělek takového průkazu, spáchal by tím trestný čin. Pozornost byla nově věnována též problematice vypouštění znečišťujících látek, které je možné vypustit do moře, a logicky též výši sankce, pouhý 1 milion korun pro velitele námořního plavidla.

Více než polovina zákona č. 310/2008 Sb. se zabývá tím, jak postarat majitele, provozovatele a velitele námořního plavidla za nejrozumnější správní delikty. Je však zajímavé, že si úředníci nestanovili žádnou sankci za své pochybení nebo např. za lajdáckou a špatně odvedenou práci.

Když jsme si opravili původní zákon č. 61/2000 Sb. a zakomponovali jsme do něj zmiňovanou novelu, přišli jsme na to, že obsahuje chyby. Obrátili jsme se proto nejprve na redakci Sbírký zákonů,

jejíž pracovníci nám obratem telefonicky sdělili, že tuto chybu nezpůsobili oni, a přeposílají naše oznámení na legislativní odbor Kanceláře Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Tento nám svým dopisem z 20. 1. 2009 sdělil mj. toto:

„K vašemu dotazu Vám musím bohužel sdělit, že skutečně znění ustanovení § 14 odst. 3 písm. d) zákona č. 310/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 61/2000 Sb., o námořní plavbě, ve znění pozdějších předpisů, obsahuje chybu. Tedy obsahuje jak bod 11, tak bod 17, které vzájemně kolidují. Návrh uvedeného zákona byl do Poslanecké sněmovny doručen s touto chybou. Nedopatřením nebyla tato chyba v žádné části legislativního procesu odhalena a opravena, následkem čehož byl zákon č. 310/2008 Sb. publikován s touto chybou.“

Nemá cenu hledat viníka, neboť za chyby zcela jistě mohou odpovědní pracovníci Ministerstva dopravy i pracovníci Poslanecké sněmovny. Textu zákona této země je přece jen nutné věnovat větší pozornost, než je tomu při vydávání beletrie.

Při vydávání průkazů způsobilosti Námořní úřad také požaduje, aby jachtař předložil ověřenou fotokopii Jachtařské knížky, avšak vyhovět tomuto požadavku je velmi složité, neboť většina notářů striktně odmítá ověřovat jakékoliv průkazy nebo cokoli podobného. A tak jachtař musí oběhnout několik notářů, než najde notáře nebo pracovníka obecního úřadu, kterému to je jedno a ověření provede.

Také se nemůžeme spokojit s tím, že Námořní úřad vydá průkaz způsobilosti téměř po dvou měsících po dni, kdy žadatel úspěšně složil zkoušku odborné způsobilosti. Vždyť od roku 2000 do dnešní doby bylo vydáno přibližně 3000 průkazů „C“ a okolo 500 ks průkazů „B“. Prostým výpočtem zjistíme, že k vydání takového množství průkazů musí odpovědný pracovník zvládnout vytisknout a zatavit neuvěřitelně 2 průkazy denně, počítáme-li samozřejmě pouze dny pracovní! Čelo se mi rosí představou, že bych měl objednaný charter lodi a nechal zkoušku na poslední chvíli v bláhovém domnění, že

vystavení průkazu způsobilosti bude otázkou maximálně 30 dní...

Je však nutné uznat, že nový vedoucí Námořního úřadu Bc. Evžen Vydra i právníčka odboru plavby MD ČR Mgr. Katarína Koleničková dokázali navázat skutečný dialog s vedoucími funkcionáři České unie námořního jachtingu (ČUNJ). A tak po osmi letech přestala ČUNJ vydávat své členské-kvalifikační průkazy (k 30. 6. 2008) a za pomoci těchto pracovníků MD ČR nastoupila cestu přípravy českých jachtařů na zkoušky odborné způsobilosti dozorované MD ČR.

V novele námořního zákona je také nově stanovena pokuta ve výši 200.000,- Kč pro velitele námořního plavidla, který vede námořní jachtu bez průkazu způsobilosti [§ 78 odst. 1 písm. b) a odst. 9 písm. d)]. Jeden milion korun pokuty může být uloženo fyzické osobě, která se jako provozovatel námořního plavidla dopustí přestupku tím, že neoznámí Námořnímu úřadu účast námořního plavidla na námořní nehodě a nezajistí dokumentaci stavu v době námořní nehody [§ 78 odst. 2 písm. h) a odst. 9 písm. b)]. Pokud tedy plujete na námořní jachtě pod českou státní vlajkou, velmi si rozmyslete nemít průkaz akceptovaný Ministerstvem dopravy ČR!

Je nutné také upozornit jachtaře, že v případě vzniku plavební nehody může být postup pojišťovacího ústavu takový, že odešle fotokopie všech vámi předložených průkazů na Ministerstvo dopravy ČR k vydání vyjádření. Dostane-li zpět informaci, že MD ČR neuznává tento průkaz za průkaz odborné způsobilosti, může odmítnout plnit své závazky vyplývající z pojistné smlouvy z důvodu nedodržení pojišťovacích podmínek.

Obdobně mohou postupovat ve svých vodách orgány cizích států podle svých právních předpisů vůči veliteli námořní jachty, pokud by se prokazoval členským-kvalifikačním průkazem ČUNJ, ČANY apod. a neměl by jiné uznávané oprávnění k vedení plavidla při kontrole, pojistné události, spáchání přestupku, jiného deliktu nebo trestného činu.

Doporučujeme proto při sjednávání pojistné smlouvy s pojišťovacím ústavem trvat na tom, aby ve zvláštní části pojistky bylo jasně uvedeno, že váš průkaz pojišťovna uznává jako průkaz relevantní k vedení plavidla, a naprosto ideální je, bude-li jeho fotokopie přílohou pojistné smlouvy. Většina pojišťoven vám jistě vyjde vstříc, pokud vás bude chtít získat jako svého platícího klienta, avšak ne-

bude mít žádné pochopení a slitování, bude-li mít vyplácet vysoké pojistné plnění.

KDE V ZAHRANIČÍ PLATÍ PRŮKAZ VŮDCE MALÉHO PLAVIDLA?

Většina českých občanů vlastní průkaz vůdce malého plavidla, který vydává Státní plavební správa. Tento opravňuje k vedení malého plavidla, tj. lodě do 20 metrů délky, 12 cestujících na plavidle také v režimu příbřežní plavby do 0,75 Nm od pobřežní linie. Zeptali jsme se proto kpt. Ing. Ludka Cidliny, ředitele Státní plavební správy, ve kterých jiných státech je garantováno uznávání průkazu Vůdce malého plavidla k plavbě v příbřežních mořských vodách do 0,75 Nm a na vnitrozemských vodních cestách.

Uznávání českého průkazu vůdce malého plavidla je garantováno ve státech, které přistoupily k implementování rezoluce č. 40 EHK/OSN, vydané 16. srpna 1998, za předpokladu, že průkaz splňuje podmínky stanovené rezolucí. Na přechodné období (datum ukončení není zatím stanoveno) lze uznat i průkazy vydané podle rezoluce č. 14 ze dne 29. ledna 1979. Seznam států, které přijaly jednu nebo druhou rezoluci, je k 4. srpnu 2007 tento:

Stát	rezoluce č. 14 EHK/OSN	rezoluce č. 40 EHK/OSN
Rakousko	ano	ano
Belgie	ano	ne
Bulharsko	ano	ne
Chorvatsko	ne	ano
Česká republika	ne	ano
Finsko	ano	ne
Francie	ano	ne
Německo	ne	ano
Maďarsko	ano	ne
Irsko	ne	ano
Itálie	ano	ne
Litva	ne	ano
Lucembursko	ne	ano
Nizozemí	ano	ano
Polsko	ano	ne
Slovensko	ne	ano
Švýcarsko	ne	ano
Velká Británie	ne	ano

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že jakási jistota v uznání průkazu Vůdce malého plavidla je v dalších 17 státech. Pokud bychom chtěli být opravdoví štourové, tak bychom mohli namítnout, že v současné době vydává Státní plavební správa průkaz výhradně podle rezoluce č. 40 EHK/OSN a tento smluvně akceptuje již jen 10 států. Navíc mezi českými občany je stále množství průkazů, které svým vzhledem rezoluci č. 40 EHK/OSN neodpovídají, a tak průkazy vydané dle rezoluce č. 14 EHK/OSN uznává pouze 9 zemí světa.

Státní plavební správa navíc dosud nikde nezveřejnila, do kterého data chce provést sjednocení průkazů odborné způsobilosti, neboť v současné době platí mnoho různých variant průkazů a vynajší se v nich snad jen úředníci SPS.